Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ
# ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ЗКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

161 (4797)
ПЯТНИЦА
АВГУСТЫН 17
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

*„Улаан Армиин добтолго хадаа Япони дээрэ hүүлшын асари ехэ сохилто хэбэ. Тиин Япони хадаа үгэ дуугүйгөөр капитулироваалба гээшэ“.*

(Ц. О. „Правда“).

## Японско империализмын диилдэлгэ

Япони үгэ дуугүйгөөр капитулироваалба. Тэрэ хадаа союзна дүрбэн державануудай—Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Хитадай июлиин 26-ай Потсдамска деклараци соо хэлэгдэhэн бухы условинуудые хүлеэн абаа. Европодохи дайнай болоhоной hүүлээр Алас Дурна зүгтэшье дайн байлдаанууд дүүрэжэ байна. Иимэ болохолоороо, дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэс ба мүн тэрэшэлэн бүгэдэниитын эб найрамдалай үе саг ерэжэ байна гээшэ.

Японийн хэhэн үгэ дуугүй капитуляци хадаа событинуудай хүгжэлтэ дээрэhээ гараха байhан ушар мүн. Японско агрессорэй байдал тэрэнэй германска союзнигай дууhан бута сохигдоhоной hүүлээр эли бодо аюулда ороhон юм. Дайн сэрэгэй болзорые хороохын ба бүгэдэниитын эб найрамдалые ойртуулхын хойноhоо эрмэлзэжэ, өөрынгөө мэсые союзнигуудай буу зэбсэгтэ нэгэдүүлжэ, союзническэ үүргэеэ дүүргэн Японидо эсэргүү дайн сэрэгые Советскэ Союзай соносхоhон хойно тэрэ байдалынь найдабаригүй болоhон байгаа. Улаан Арми болбол японско агрессиин амиды хүсыень бута сохижо ба үгы хэжэ, илалта түгэс добтолгодо оробо. Энэ хадаа Японийн сэрэгэй-политическэ хүмэрилые нилээд ехээр хурдадхаhан байха юм.

Улаан Арми болон манай союзнигуудай сэрэгүүд түүхэтэ шэнэ илалтые туйлажа, агрессивнэ державануудай түсэбые бултынь эбдэбэ, эб найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү агрессорнуудай заговорые унагааба гээшэ. Үнэнтэ хэрэгнай илаба. Дэлхэй дээрэ захиржа байха ба арад зониие боогоолшолхо гэжэ болоhон фашистска агрессорнуудтэ эсэргүү тэмсэлдэ эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд өөhэдынгөө хамаг бухы хүсые нэгэдхэhэн хаданьүнэнтэ хэрэгнай илаба гээшэ.

Эб найрамдалда дуратай оронуудта хэхэ добтолгоёо тэдэ агрессорнууд үни удаан ба нарин нягтаар бэлдэhэн бэлэй. Тэдэнэр өөhэдынгөө стратегиие зүбшэн хараhан байха юм, тэдэнэй тактиканшье адлишуу байгаа hэн. Тиибэ-яабашье тэдэнэй бухы бодолнууд бута hүрэбэ. Тэдэнэр хадаа эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай эрхэ сүлөөгэйнгөө ба бэеэ даанги байдалайнгаа түлөө хэхэ тэмсэлэй зориг хүсые ба мүн харипн харша фашистска дарлалтые арадуудай шоо үзэдэг байhан—эдэ хоёр гол шухала шанарые мэдээгүй. Гитлеровскэ Германида эсэргүү дайн сэрэгэй гал дүлэн соо эрхэ сүлөөдэ дуратай бухы оронуудые нэгэдхэhэн агуухэ державануудай хүсэн түгэс коалици ургажа гараба. Японско агрессор хадаа советскэ газар дайда дээрэ дэлгэрhэн эгээн шэрүүн хатуу, шуhата тулалдаануудай боложо байха үедэ дайн сэрэг хэжэ ороhон байна. Тэрэ хадаа германска империализм илаха юм гэжэ батаар этигэдэг байгаа. Илалтын хурдан түргэн дайн хэжэ гараха тухай японско империализмын этигэл бодолынь энээн дээрэhээ үндэhэлhэн байна. Германска агрессорэй түсэбүүдтэл адли гутамшаг муухайгаар тэрээнэй түсэбүүдынь эбдэрбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үндэhэн шухала ба шиидхэхы фронт болоhон советско-германска фронт дээрэ гитлеровскэ Германи өөрынгөө үхэл олоhон байгаа. Энээгээр агрессорнуудай блогто эсэргүү эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай дайн сэрэгэй саашанхи ябасань шиидхэгдэhэн юм.

Улаан Армиин ба манай союзнигуудай сэрэгүүдэй хамтын хүсэлэлгөөр гитлеровскэ Германи диилдэhэн байгаа. Тэрэ сагта манай союзнигуудай сохилтоhоо сухарижа оборонодо ороhон Япони хадаа ехэхэн диилдэлгэнүүдые үзэжэ байгаа. Улаан Армиин добтолго хадаа Япони дээрэ hүүлшын асари ехэ сохилто хэбэ. Тиин Япони хадаа үгэ дуугүйгөөр капитулироваалба гээшэ.

Японие илаhан ябадал хадаа агуухэ державануудай дайшалхы хани барисаагай болон эб найрамдалай шэнэ баримтань болоно. Тэрэ хадаа бүгэдэниитын амгалан жаргалта байдалай хэрэгтэ энэ эб найрамдал хэды шэнээн ехэ удхатай байhанииень үшөө дахин тэмдэглэнэ. Дайн сэрэгэй hүүлэй байгуулалтын ба эб найрамдалай аша туhада саашадаа суг хамта хэхэ хүдэлмэриин үндэhэ hууринуудые дайн сэрэгэй ябаса дундуур тоhхоhон ябадал хадаа агуухэ державануудай эб найрамдалай онсо илгаань болоно. Тиихэтэй хамта энэ эб найрамдал хадаа агрессорнуудай блогто эсэргүү дайшалхы союзда хабаадагшадай тус бүрпинь холбоо барисаае бэхижүүлхэ ябадалда хүргэhэн байна. Англо-советскэ союзна договор, 1942 оной июниин 11-эй советско-американска хэлсээн, гадаада хэрэгүүдэй министрнүүдэй Московско Конференци, Тегеранска, Крымскэ ба hая болоhон Берлинскэ конференцинүүд агуухэ державануудай хоорондохи хани барисаалай бэхижэжэ байhанайнь тодорхой баримта болоно. Урган бэхижэжэ байгаа энэ эб найрамдалай сохилтын хүсые Япони өөрынгөө бэе дээрэ мэдэбэ.

Японско агрессиин hэргэн бодохо ябадалые зайсуулха ба СССР болон Хитадай арад зоной хоорондохи барисаае бэхижүүлхэ үүргэтэй байhан, СССР ба Хитад республика хоёр хоорондо эбтэй ба союзтай байха тухай августын 14-дэ баталhан договор хадаа бүгэдэниитын эб найрамдалые, тодорхойлбол, Алас Дурна зүгтэхи эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон шухала нухэсэл боложо үгэхэ байна.

Эдэ түүхэтэ үдэрнүүдтэ советскэ арадай бухы hанаа сэдьхэл манай түрэлхи Улаан Армида, СССР-эй арадуудай сэсэ мэргэн вождь, бухы үе сагай ба арадуудай агуухэ полководец—нүхэр Сталинда хандуулагдаанхай. Тэрэнэй гениальна хүтэлбэри доро манай орон болбол эрхэ сүлөөдэ дуратай бусад арадуудтай союз хэжэ, жэшээлэшэгүй ехэ тэмсэл соо илажа гараhан байна.

(Августын 15-ай «Правдын» түрүү бэшэг).

## Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшые хүндэлжэ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовойдо завтрак болобо

Августын 15-да СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов Хитад Республикын гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшые хүндэлжэ завтрак үгэбэ.

Завтрак дээрэ г-н Ван Ши-цзе, СССР-тэ hуугаа Хитадай Элшэн сайд г-н Фу Бин-чан, генерал Сю Ши-хой, господинууд Цзян Цзин-го, Дао-Мин, Лю Кай гэгшэд байба.

Советскэ талаhаа СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо С. А. Лозовский, Хитадта hуугаа СССР-эй Элшэн сайд А. А. Петров, Хитадта hуугаа СССР-эй Худалдаа-наймаанай түлөөлэгшын уялгые дүүргэгшэ Ширяев, НКВТ-гэй Восточно Управлениин начальник М. И. Сладковский, СССР-эй НКИД-эй 1-дэхи Дальневосточно таhагые даагша Г. И. Тункин, СССР-эй НКИД-эй хэблэлэй таhагые даагша К. Е. Зинченко ба бусад байлсаба.

Завтрак эб найрамдалай оршон байдалда үнгэрбэ.

## „Авангард“ колхоз абаhан уялгаяа хүндэтэйгөөр дүүргэбэ

ИВОЛГА, августын 16. (Телеграфаар абтаба). Үбhэхуряалгые амжалтатайгаар дүүргэхые уряалан Бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэ «Авангард» артелиин гэшүүд абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ. 845 га хуряажа, үбhэнэйнгөө түсэб августын 14-дэ дүүргэhэн ба 8.000 центнер үбhэ абаhан байна.

ГОЛЬСКИЙ, колхозой түрүүлэгшэ.
НАБОКИН, партийна организациин секретарь.

## Советскэ Информбюроhоо

*1945 оной августын 14-эй оперативна мэдээн*

Августын 14-эй туршада Алас Дурна зүгтэ советскэ сэрэгүүд добтолгоёо хүгжүүлэн үргэлжэлүүлбэ.

1-дэхи **Дальневосточно фронтын** сэрэгүүд **Пограничная—Харбин** хоорондын түмэрзам зубшан добтолжо, **Муданьцзян** мүрэниие гаталан гараhан ба үсэд шанга байлдаанай hүүлээр **Муданьцзян** гэжэ город ба түмэрзамай томо узелые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн **Саньдаоган, Бэйтяньцзы, Чэнцзы, Шичжансигоу** гэдэг hуурин газарнуудые эзэлээ.

2-дохи **Дальневосточно фронтын** сэрэгүүд, **Сунгари** мүрэнэй хоёр эрьеэр добтолжо, урагшаа 40—50 километр дабшаhан ба **Синшаньчжэнь** гэжэ город ба түмэрзамай станциие болон **Цзисяньчжэнь, Фанбаочжэнь, Вофуган** гэдэг hуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлээ.

**Сахалин** олтирог дээрэ тус фронтын сэрэгүүд дайсанай хилэ шадарай **хамгаалгын газарые** сүмэ сохин гараад, урагшаа 15—20 километр дабшаба.

**Забайкальска фронтын** сэрэгүүд, **Ехэ Хинганhаа** зүүлжээ добтолгоёо хүгжүүлжэ, **Таопань** гэжэ город ба түмэрзамай томо станциие байлдаатайгаар эзэлэн абаба, мүн тэрэшэлэн үдэр соо 100—150 километр урагшаа дабшажа **Линьси, Дабаньшан, Лубэй, Чжаньюй, Тупюань, Гэгэньмяо** гэдэг городуудые эзэлээ.

Номгон далайн флодой корабльнууд ба частьнууд **Сейсин** гэдэг корейскэ портые байлдаатайгаар эзэлэн абаа.

Августын 9-hөө 13 хүртэрхи саг соо Алас Дурна зүгтэхи манай сэрэгүүд дайсанай 8.000 солдат ба офицернүүдые плендэ абаhан байна.

Манай авиаци болбол Маньчжуриин түмэрзамай узелнуудта ба Хойто Корейдэхи японско портнуудта сохилтонуудые хэбэ.

**СОВИНФОРМБЮРО.**

*Августын 15-ай оперативна мэдээн*

Августын 15-ай туршада Алас Дурна зүгтэ советскэ сэрэгүүд, урда мэтэ японтоной эсэргүүсэлтые үзэжэ, добтолгоёо үргэлжэлүүлhээр.

**1-дэхи Дальневосточно фронтын сэрэгүүд** хада-модотой газарай бэрхэтэй хүндэ оршон байдалда дайсанай эсэргүүсэлтые дабан гаража, **Муданьцзян** городhоо зүүн-хойшоо добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, хэдэн hуурин газарнуудые эзэлбэ.

**2-дохи Дальневосточно фронтын сэрэгүүд Сунгари** мүрэнэй хоёр эрьеэр добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, Амурска мүрэнэй флотилитай харилсан ябуулгаяа хэжэ, **Хаоличжэнь, Лянцзянкоу (Цзямусы** гэдэг городhоо хойшо 5 километртэ), **Синьчунчжэнь** ба **Баоцин** гэдэг городуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаа.

**Забайкальска фронтын сэрэгүүд Хуадэ, Канбао, Чжанбэй** ба **Долоннор** гэдэг городуудые байлдаатайгаар эзэлээ. Нэгэн хамта тус фронтын сэрэгүүд Ехэ Хинган гэжэ хадын хабсагайhаа зүүлжээ добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, урагшаа 20—30 километр дабшаhан байна.

Манай авиаци болбол байлдаанай газар дээрэ дайсанай сэрэгүүдтэ ба Маньчжуриин түмэрзамай узелнуудта сохилтонуудые хэбэ.

**СОВИНФОРМБЮРО.**

## Японии үгэ дуугүй капитуляци

Августын 14-дэ Холбоото Штадуудай Правительство болбол Швейцарска Правительствоор дамжуулагдаhан Японско Правительствын иимэ мэдээсэл абаба:

«Потсдамска Декларациин условинуудые абаха тушаа Японско Правительствын августын 10-ай ното тухай ба августын 11-эй үдэрөөр Америкын Гүрэнэй Секретарь Бирнсын эльгээhэн Холбоото Штадуудай, Великобританиин, Советскэ Союзай ба Хитадай Правительствонуудай харюу тухай асуудалаар Японско Правительство болбол дүрбэн державануудай Правительствонуудта иигэжэ мэдүүлхэ зэргэтэй байна:

«1. Тэдэ Дээдэ Түрэлтэ Император хадаа Потсдамска Декларациин условинуудые Японии абаха тухай Императорска зарлиг гаргаба.

2. Тэдэ Дээдэ Түрэлтэ Император хадаа Потсдамска Декларациин удхаха байдалые гүйсэдхэхын тулада шухала хэрэгтэй условинуудые зүбшөөн баталаад, тэрээндэ Правительствынгаа ба Императорска Генеральна штабквартирын гараа табиха ябадалые хангахаар бэлэн байна. Тэдэ Дээдэ Түрэлтэ болбол дайнай ябуулгануудые зогсоохо ба буу зэбсэгээ тушааха гэжэ Японии бухы сэрэгэй, уhан-сэрэгэй ба авиационно засагуудта болон тэдэнэй мэдэлдэ байhан бухы зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ, тэдэнэрэй хаанашье байгаа hаань, өөрhөө приказуудые үгэхөөр, мүн тэрэшэлэн дээрэ заагдаhан условинуудые бэелүүлхын зорилгоор Союзна Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Верховно Командалагшын эрилтэ хэжэ болохо бусад типмэнүүд приказуудые үгэхөөр бэлэн байна»

## Японии капитуляци хэhэн тухай Улаан Армиин генеральна штабай ТАЙЛБАРИ

Японии капитуляци хэhэн тушаа асуудалнуудай орожо байhан дээрэhээ Улаан Армиин Генеральна Штабай Начальник армиин генерал Антонов иигэжэ элирхэйлэн ойлгуулна:

1. Японии капитуляци хэhэн тухай августын 14-дэ японско императорай хэhэн мэдээсэл хадаа үгэ дуугүй капитуляци хэхэ тухай имагтал юрэнхы деклараци мүн.

Дайшалхы ябуулгануудые зогсоохо тухай приказ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэнь үшөө үгтөөдүй ба японско зэбсэгтэ хүсэнүүд эсэргүүсэлтээ урда мэтэ үргэлжэлүүлhээр байна. Тиимэ хадаа Японии зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бодото капитуляци үшөө болоогүй гээшэ.

2. Имагтал өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ дайшалхы ябуулгануудаа зогсоохо ба буу зэбсэгээ хуряаха гэhэн приказ японско императорай үгэhэн ба энэ приказай бодото хэрэг дээрэ гүйсэдхэгдэжэ эхилhэн тэрэ сагhаа хойшо Японии зэбсэгтэ хүсэнүүд капитуляци хээ гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

3. Дээрэ хэлэгдэhэн ушарhаа Алас Дурна зүгтэ байгаа Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд Японидо эсэргүү өөhэдынгөө добтолгото ябуулгануудые үргэлжэлүүлхэ байна.

## Хитад Республикын Гүйсэдхэхэ Юаниин Түрүүлэгшэ г-н Сун Цзы-вень Москваhаа мордобо

Августын 15-да Хитад Республикын Гүйсэдхэхэ Юаниин Түрүүлэгшэ г-н Сун Цзы-вень Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Вице-Министр г-н Ху Ши-цзе, г-н Цзян Чан-чжао, Чжан Фу-юнь ба бусадай үдэшэлгэтэйгөөр Москваhаа мордобо.

Центральна аэродром дээрэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо С. А. Лозовский, Хитадта hуугаа СССР-эй Элшэн сайд А. А. Петров, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай Орлогшо А. Д. Крутиков, Московско Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. Я. Яснов, генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй НКИД-гэй 1-дэхи Дальневосточно таhагые даагша Г. И. Тункин, СССР-эй НКИД-гэй протокольно таhагые даагшын орлогшо Г. И. Фомин гэгшэд айлшадые үдэшэбэ.

Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр Ван Ши-цзе, Хитад Республикын Элшэн Сайд г-н Фу Бин-чан гэгшэ толгойтойгоор Хитад посольствын состав, Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн Сайд г-н А. Гарриман, Великобританиин Элшэн Сайд сэр Арчибальд Керр, Францууска Республикын Элшэн Сайд генерал Ж. Катру ба бусад мордогшодые мүн лэ үдэшэлсэбэ.

Үдэшэхэ дээрэ хүндэлэлэй hахюул табигдаhан, мүн Хитад Республикын ба СССР-эй Гүрэнэй Гимнэнүүд дуулагдаhан байна.

Аэродром хитад ба советскэ тугуудаар гоёогдоhон байба.

## Бүхэсоюзна мүрысөөндэ бултадаа оролсое!

Үхэр малдаа хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлдэжэ абаад, таряа хадажа эхилжэ байhан тухай шэнэ шэнэ мэдээнүүд орожол байна. Республикын урда зүгэй олохон колхозууд ургаса хуряалгадаа оробо. Тарбагатай, Иволгын түрүү колхозууд шэнэ жэлэй ургаса абажа эхилхэhээн хойшо гүрэндөө тушажа захалаа. Нэгэ хэдэн хоногhоо бухы Бурят-Монголнай илалтын жэлэй ургаса хуряалгада жэгдэрэн орожо эхилхэнь.

Энэ жэлэй ургаса хуряалга түүхэтэ үдэрнүүдтэ хэгдэжэ байна. Үнгэрөөшэ хабар гитлеровскэ Германиие хяа бута сохижо байхадаа тариhан үрhэмнай мүнөө японско агрессорые дахин хэзээшье унылхагүйгөөр үгы хэжэ байhан сагта элбэгээр эдеэшэжэ болобо. Колхозно таряашад хорото муухай японтониие хяа сохижо түргэнөөр hалгааха гэhэн хүсэлэнтэйгөөр илалтын жэлэй ургаса хуряалгые угтажа байна. Японско агрессорые түргэнөөр даража, бухы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан ба зол жаргалта байдалые байгуулхын тула хамаг бухы хүсөөрөө эршэтэй шангаар ажаллаха гэhэн патриотическэ хүдэлөөн фабрика завод дээгүүр, колхозно полинууд дээрэ—советскэ уужам тэнюунороной нютаг тосхон бүхэндэ шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ.

Бухы советскэ арадай бүгэдые илагша энэ ехэ хүдэлөөнэй элитэ гэршэнь—илалтын хүндэлэлдэ түргэнөөр дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын амжалтанууд болоно. Арьяатан дайсаниие даража, жаргалта байдалаа хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ эршэтэй ба эмхитэй шангаар ажаллажа hураhан советскэ хүнүүд немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй хэhэн шархануудые түргэнөөр эдэгээжэ, арадай ажахын шэнэ шэнэ гигантнуудые бодхоожо, оронойнгоо оборонье улам бэхижүүлжэ, арад зондо хэрэгтэй элдэб шухала эб бараануудые үргэнөөр үйлэдбэрилэн гаргажа байна.

Советскэ хүнүүдэй патриотическэ хүдэлөөнэй хүсэниинь мүн лэ японско агрессортэ эсэргүүсэн хэжэ байhан дайн байлдаанай газар дээрэ харагдана. Манай советскэ сэрэгшэд өөhэдынгөө шалгарhан сталинскэ полководецнуудай ударидалга доро ябажа, үдэр час бүри урагшаа дабшажа ябана. Илалтын советскэ тугууд Маньчжуриин хэдэн олон город тосхонууд дээрэ мандажа байна. Манай советскэ сэрэгшэд Верховно Главнокомандалагша Генералиссимус Сталинайнгаа хүтэлбэри доро ябажа, зүүн зүгтэхи агрессиин уурхайе үгы болторынь үй бута сохихоор эрид шиидэнги гээшэ.

Эсэгэ оронойнгоо гэгээн нангин зорилгые hайнаар дүүргэхын тула шэнэ амжалтануудые олохоор манай эндэхи колхознигуудшье эрид шиидэнги байна. Тэрэнэй тодорхой баримтань—манай газетын уржадэрэй номерто тунхаглагдаhан Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» гэжэ хүдөө ажалай артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхозникуудай хандалга бэшэг болоно. Энэ артелиин гэшүүд үбhэ тэжээл бэлдэжэ сүм дүүргээд, таряагаа түүбэрилэн хадажа эхилээ. Хүдэлмэриин түсэбэй ёhоор ороохото культурануудай хуряалгые 20 үдэр соо дүүргэхэ гэhэн байгаа. Тэд империалистическэ Японидо эсэргүү дай хэхэ тухай Советскэ Правительствын мэдүүлгые дуулаад байхадаа, «Красный Заган» колхозой колхозникууд хуряалгаяа фронтовой ёhоор хэжэ, 16 үдэр соо дүүргэхэ, таряа болон хүдөө ажалай бусад продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө октябриин 1 болтор болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидэhэн байна.

«Красный Заган» колхозой гэшүүд иимэ уялга абахадаа өөhэдынгөө хүсэ ба арга-боломжонуудые тэнсүүлжэ үзэhэн байха юм. Ажал хэжэ шадаха бухы хүнүүдээ ургаса хуряалга дээрэ гульдхан гаргажа, харанхыhаа харанхы болтор хүдэлмэрилхэ, ажалай бүтээсые доодо заханьдаа 25—35 процент дээшэлүүлхэ хэбэди гэбэ.

Манай республика хадаа хилэ шадар hуужа, Дайлалдажа байгаа армиин ойрын тыл болоhон ябадал хадаа бидэнэй үмэнэ сэрэгэй ба ажахын шухала зорилгонуудые табина гэжэ энэ артелиинхид тон зүб ойлгоо. Тэдэнэр хадаа ургаса хуряалгые хурданаар хэжэ, японтониие сохижо байhан сэрэгшэдтэ эдеэ хоолой зүйл, эгээн түрүүн шэнэ ургасын талха хүсэд хүрэхөөр үгэхын түлөө оролдожо байна. Тэдэнэр иимэ бодолтойгоор харюусалгатай уялгануудые бэе дээрэ абаад, бидэнэй жэшээгээр Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсыт гэжэ Бурят-Монголой бухы колхозникуудые уряална.

Бухы ургасаяа түргэнөөр ба гээлтэгүйгөөр хуряаха болон бухы намарай-полевой хүдэлмэриие амжалтатайгаар түгэсхэхэ;

таряа ба бусад хүдөө-ажалай продуктнуудые тушааха талаар гүрэнтэйгөө болзорhоонь урид тоосохо;

малай байралха үедэ хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдхэхэ ба адуу малдаа дулаан ба садхалан үбэлжэлгэ хангаха гээшэ хүдөө нютагта хэхэ хамаг бухы хүдэлмэриин гол удха зорилгонь болоно.

Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ тухай Мухаршэбэрэй аймагай түрүү артелиин энэ уряалые манай эндэхи эрэгтэй ба эмэгтэй колхозник бүхэн хүлеэн абаха байhаниинь бата лабтай. «Красный Заган» колхозойхидой жэшээгээр хурдан шангаар ажаллаха гээшэ Улаан Армияа хоол хүнhөөр хүсэд хангажа, тиин манай сэсэрлиг hайхан орондо хэдэн дахин добтолжо, манай амгалан тайбан байдалые хэдэн дахин эбдэhэн японско шунахайнарые түргэнөөр бута сохиходонь туhалха гэhэн удхатай.

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхозникуудай хандалгые колхозник бүхэндэ ойлгуулжа, хүдөө нютагай хүн зоной патриотическэ хүдэлөөниие толгойлхо ба хүдөө ажалай намарай хүдэлмэриие, эгээн түрүүн ургаса хуряалга болон таряа тушаалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө бүгэдэниитын социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхын тула тэрэ хүдэлөөниие хэрэглэхэ гээшэ партиин аймагай комитедүүдэй ба аймгүйсэдкомуудай, нютагуудтахи партийна ба советскэ бухы органуудай хамагай хүндэтэй, хамагай харюусалгатай зорилгонь болоно.

Краснозаганецуудай үүсхэлээр Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ бултадаан, колхоз колхозоороо, аймаг аймагаараа оролсожо, таряагаа hайнаар хуряае, гүрэндэ таряа тушаалгаар саг соонь тоосое!

## Москвада болоhон советско-китайска хэлсээнүүд тухай коммюнике

Берлинскэ конференциhээ Генералиссимус И. В. Сталинай бусажа ерэhэнэй hүүлээр Хитадай Премьер-Министр г-н Сун Цзы-вень гэгшэ Хитадай Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэтэй хамта Москвада ерэжэ, китайско-советскэ харилсаануудай асуудалнуудаар Генералиссимус И. В. Сталинтай ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовтой хэлсээнүүдые дахин хэжэ ороhон байна.

Августын 14-дэ Советскэ Союз ба Хитадай республикын хоорондо эб найрамдал ба союз тухай договор баталагдаhан байгаа, мүн тэрэшэлэн нииитын ашаг туhые харуулhан бусад бухы асуудалнуудаар гүйсэд зүбшэлдэжэ тааралдаhан байха юм.

Договор болон мүн бусадшье хэлсээнүүд, Советскэ Союзаар ба Хитадай Республикаар ратифицироваалагдаhан хойно, ойрын сагта тунхаглагдаха байха.

# *Москвада болоһон физкультурнигуудай Бүхэсоюзна парад*

Августын 12-то Москвада Улаан талмай дээрэ физкультурнигуудай Бүхэсоюзна парад болобо. Тэрэндэ 23 мянган хүн хабаадаба. Советскэ Союзай бүхы 16 республикануудай залуушуулай түлөөлэгшэнэрые суглуулһан энэ парад һүртэй ехэ ба гоё һайхан байба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үедэ дайн байлдаанууд ба ажал хүдэлмэри дээрэ геройзмын үльгэр жэшээ харуулһан ороной үнэн сэхэ хүбүүд басагадые-физкультурнигуудые трибуна дээрэһээ халуунаар амаршалбад.

... Мүнөөдэр хэдэн олон хүбүүд басагад спортсменүүд манай городуудай үйлсэ ба талмайнуудаар үнгэржэ ябанад! Эдэнэр манай залуушуул—манай омгорхол, манай алдар соло гээшэ. Олонхи физкультурнигуудай сээжыень орден ба медальнууд шэмэглэнэ, тэрээгээр сэрэгэй ба ажалай шэн габьяануудайнь түлөө Эхэ оромнай шагнаһан байна. Тэдэнэр бултадаан—дайн сэрэгэй шэрүүн хатуу һургуули хэжэ гараһан гү, али мүн бэеэ даажа ажабайдал худар түрүүшынхеэ орожо ябаһан эдэ залуу хүнүүд бултадаан өөрынгөө хамаг бүхы хүсые социалистическэ Эхэ орондоо алба хэхын тула үгэхэ гэһэн халуун хүсэлөөр дүүрэнхэй.

Тэдэндэ, залуу патриодууд, советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүд—илагшадта алдар соло!

Августын энэ наратай сэлмэг үдэр олон мянган москвичууд залуу физкультурнигуудые хараха гэжэ үйлсэнүүдтээ гараба. Спортсменүүдэй залуу зүһэ шарай, тэдэнэй солбон хүхюу зан байдалынь бултанай анхарал омгорхол татаба.

Эртэ урданай Улаан талмай энэ үдэр залуу болоһон шэнги байба. Хаа-хаанагүй ногоо сэсэг харагдана.

Трибуна дээрэ олон тооной айлшад гарана. Эндэ столицын алдарта хүнүүд: московско предприятинуудай стахановецууд, эрэлхэг Улаан Армиин түлөөлэгшэд, наука, искусство ба литературын ажал-ябуулагшад. Айлшадай дунда Болгари, Польшын физкультурнигуудай делегацинууд, Югослави, Албани, Финляндиин залуушуулай делегацинууд.

Мавзолейн трибуна дээрэ нүхэр Сталин, нүхэд Молотов, Калинин, Ворошилов, Каганович, Андреев, Жданов, Микоян, Хрущёв, Берия, Маленков, Шверник, Вознесенский, Булганин, Попов, Шкирятов, Жуков, Будённый, Антонов, Воронов, Хрулёв, Меркулов гэгшэд гарана.

Мүн армиин генерал Дуайт Д. Эйзенхауэр трибуна дээрэ гарахаар уригдана. Армиин генерал Эйзенхауэр США-гай Элшэн сайд Г. Гарриманаар үдэшэгдэжэ трибуна дээрэ ерэнэ.

Улаан талмай дээрэ сугларагшад уни удаан замхашагүй «Ура» хашхаралгаар ба альга ташалгаар илалтые эмхидхэгшэ нүхэр Сталин ба тэрэнэй соратнигуудые амаршална.

Кремлевско курантнууд 12-дахин сохилно. Спасска воротаһаа парад хүлеэн абагшад ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Н. А. Михайлов, физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Бүхэсоюзна Комитедэй түрүүлэгшэ Н. Н. Романов, ВЦСПС-эй секретарь М. П. Тарасов гэгшэд гаража ерэнэ. Парадые командалагша генерал-лейтенант К. Р. Синиловтай хамта тэдэнэр физкультурнигуудай колонные эрьенэ. Эрьежэ дүүргээд нүхэр Романов трибуна дээрэ гаража, парадай физкультурнигуудта хандажа, амаршалгын үгэ хэлэнэ.

Советскэ Союзай гүрэнэй гимн баяртайгаар соносхоно.

—Баярай маршада! Алхалаад... марш! гэһэн команда үгтэнэ.

Һамхаһан шэмээгүй байдалда барабанай абяан элитээр дуулдана. Сагаан китель үмдэһэн эдир залуу барабанщигууд мавзолейн хажуугаар үнгэрхэтэйнь адли талмай дээрэ 500 спортосменүүдһээ бүрдэһэн толгойн колонно орожо ерэнэ. Урдань—СССР-эй гигант ехэ туг, тэрэнэй хойноһоо Советскэ Союзай бүхы 16 республикануудай тугууд. Спортсменүүдэй толгой дээгүүр «Илалта» гэжэ орденой айхабтар томо макет. Спортивна обществонуудай олон үнгын тугууд дээгүүр харагдана. Физкультурнигууд нүхэр Сталинай болон ВКП(б)-гэй ЦК-эй Политбюрогой членүүдэй портредүүдые дээрэ барижа ябанад.

Агуухэ советскэ державын арадуудай эбдэршэгүй нэгэдэл ба эб найрамдалые харуулһан 16 союзна республикануудай физкультурнигуудай 12 мянганай колонно мавзолейн хажуугаар парадна алхамаар алхалжа үнгэрнэ.

Физкультурна делегаци бүхэн өөрынгөө национальна хубсаһаар танигдана. Нарихан угалза ба сэсэгтэмэ ородой орнаментаар шэмэглэһэн торгон хубсаһаар хубсалжа, РСФСР-эй физкультурнигууд үнгэрнэ.

Колоннын дээгүүр «Манай хэрэг үнэнтэ—бидэнэр илаабди» гэһэн тон ехэ лозунг үзэгдэнэ. Залуу спортсменүүд транспорант абажа ябана. Тэрээн дээрэнь Гүрэнэй Гимнын танил иимэ үгэнүүд бэшээтэй:

Сулөөтэ республикануудай холбоое
Мүнхэлэн батадхаал Агуухэ Русь.

Бүхы союзна республикануудай физкультурнигуудай колоннонууд баярай маршаар мавзолейн хажуугаар нэгэ нэгээрээ һубарин гарана. Ленинско-сталинска национальна политикын ба дайн сэрэгэй гал дүлэн соо улам бүри хатуужаһан ба бэхижэһэн арадуудай эб найрамдалай илалтануудай элитэ гэршэнь боложо, манай Ороной залуу үетэн Улаан талмай дээгүүр үнгэрбэ.

Трибуна дээрэ байгшад Украина ба Белоруссиин физкультурнигуудые—Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадые, өөһэдынгөө арад түмэнэй эрхэ сүлөө ба зол жаргалай түлөө болоһон агуухэ тулалдаануудай геройнуудые альгаа ташажа халуунаар үгтанад.

Белоруссуудай колонные партизанска отрядуудай 26 наһатай алдаршаһан командир, Советскэ Союзай Герой Виктор Ливинцев гэгшэ хүтэлжэ ябана.

Үндэр сарюун бэетэй грузинууд, армянууд, азербайджанцууд—Закавказиин физкультурнигууд үнгэрнэ. Тэдэнэй зэргэдэ Кавказые хамгаалагшад—алдаршаһан альпинистнууд, гимнастнууд, барилдаашад, гир үргэгшэд. СССР-эй чемпионууд ба рекордсменүүд ябалсана.

Хүрин улаан нюур зүһөөрынь, зүүн тээхи гоё һайхан хубсаһаарынь Узбекистан, Казахстан, Киргизи, Туркмени, Таджикистанай спотсменүүдые айлшад танина.

Карело-Финскэ республикын ба Молдавиин физкультурнигуудай колонные Сталинградһаа Берлин хүртэр дайшалхы зам хэжэ гараһан ба Эсэгэ оронойнгоо хэдэн олон шагналнуудта хүртэһэн спортсменүүд-офицернүүд толгойлно.

Московско 1.200 һурагшадай ба «Ажалай резервнүүд» гэжэ һайн дуранай эгээл залуу спортивна обществын 1.000 членүүдэй маршань һайхан байба. Спортивна дээдэ частерстводо һурагшад—Сталинай нэрэмжэтэ ба Лесгафтын нэрэмжэтэ физическэ культурын Московско ба Ленинградска ордентэ институдуудай һурагшад шамбай солбоноороо илгарба.

Илалта түгээгдэр Улаан Армида алдар соло!—энэ амаршалгын лозунг профсоюзуудай спортивна обществонуудай гимнастнуудай сводно колонные шэмэглэнэ.

«Соведүүдэй дали» гэжэ обществын физкультурнигууд һонирхолтой олон юумэ харуулаа. Авиациин спортсменүүд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Улаан Армиин агаарай сэрэгэй частьнуудые хангажа байһан дайшалхы продукциингаа македүүдые харуулба.

Талмай дээрэ сэнхир үнгэтэ мүльһэн гэнсэтэ харагдана—энэ холодильна ажаүйлэдбэриин научна-шэнжэлэлгын институдай хэһэн мүльһэнэй каток гээшэ. Маяглан һолжорхо талаар СССР-эй чемпион болоһон Татьяна Гранаткина ба спортын мастер Самсон Глязер гэгшэд зунай паранай толон доро өөһэдынгөө гайхалта бэрхэ шадабариие конькигаар танца хэжэ харуулна.

Орон дотор эгээл элитэ болоһон, спортивна кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ гайхамшагта ехэ амжалтануудые олоһонойнгоо түлөө Ленинэй орденоор шагнагдаһан «Динамо» гэжэ клубай спортсменүүд талмай дээрэ гарана. 2.700 спортсменүүдые 11 дайшалхы орден ба медальнуудтай генерал-майор Иван Кияшев гэгшэ хүтэлнэ. «Динамо» обществоор хүмүүжүүлэгдэһэн СССР-эй 61 чемпион ба рекордсменүүд ягаа улаан майкатай тусхай колонно боложо гарана.

Хэдэхэн минута соо улаан талмай сэсэглэмэ һайхан сэсэрлиг сад боложо, клумбанууд, фонтанууд уһа сүршэнэ. Тэрээн дундаһаа Сталинай скульптурна сагаан бэе бодоно.

Физкультурнигуудай нэгэн доро хүдэлхэтэйнь адли элдэб һонин юумэнүүд харагдажа эхилнэ. Мүрэн дээрээ үхибүүдые һуулгаһан эхэнүүд үнгэрнэ, үхибүүд мячигаар, рольпедүүдээр наадана, элдэб үнгын бүмбэгэйнүүдые эгсэ дээшэнь хаяна.

Талмай дээрэ гимнастнууд орожо ерэбэ.

2.500 армейскэ спортсменүүд улаан талмай дээгүүр нэгэн хүндэл адляар алхалан гарана. Энэ колонные Эсэгэ оронойнгоо түлөө болоһон байлдаануудта болохо Советскэ Союзай Герой орон соохи эгээл хүндэтэй нэрэзэргэ олоһон физкультурнигуудай батальон толгойлно.

Уг заншалай ёһоор советскэ физкультурнигуудай баярай парадые 600 велосипедистнүүд хаажа гарана. Тэдэнэр бултадаа шахуу Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсаһан байна. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Герой генерал Бакланов, Сталинградые хамгаалһан ба Эльба хүртэр ошоһон буудалгын алдаршаһан дивизиин командир ябалсана.

Баярай марш дүүрэбэ. Союзна республикануудай физкультурна делегацинуудай ба һайн дуранай обществонуудай спортсменүүдэй спортивна гимнастическа наадануud эхилнэ.

Талмай дээрэ пионерскэ лагериин байдал үзэгдэнэ. Газар доороһоо гараһандал сагаан палатканууд, лагерьна шугамай улаан тугууд харагдана. Иигэжэ Улаан талмай дээрэ пионерскэ лагериин үглөөнэй байдал үзүүлэгдэнэ. Уг ёһоной пионерскэ костер носоогдоно. Тэрэниие тойрон баяртай хүхюун танца ба плясканууд болоно. Манай үхибүүд спортивна энэ наадые хэхын тула хэды шэнээн һонирхолтой сэсэн юумые һанажа түхеэрээб даа!

Костер «унтарна». Мянга табан зуун үхибүүд мавзолей тээшэ боложо нүхэр Сталин, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд, Улаан Армиин маршалнууд ба генералнуудые амаршална. Һурагшадай колоннын тэг дунда ябаһан сахариг соо Россин нюур шарайе харуулжа ородой урданай хубсаһа үмдэһэн басаган байна. Тэрэ басаган мавзолейн урда ерэжэ зогсоод, гүрэн түрын урданай заншалаар дооро тонгойжо хүндэлнэ. Тэндэһээ гоё һайхан сэсэгүүдые бариһан багашуул буужа, мавзолейн трибуна дээрэ гараад, нүхэр Сталин тээшэ ошоно. Һургуулиинхидые Прибалтийска Республикануудай физкультурнигуудай делегаци халана.

Манай Эхэ орон хэдаа ямаршье сагта автомат ба винтовкые гартаа барихаар бэлэн байһан хүсэтэй ба хатуужалтай, эрэлхэг зоримгой залуушуулые урган хүмүүжүүлбэ гэжэ харуулаад, энэ физкультурна парад хэдаа манай ороной барагдашагүй хүсэн шадалые үзүүлбэ. Тэрээнтэй нэгэн хамта түс парад манай залуу үеынхидэй уран һайханай талантые харуулба гээшэ.

Улаан талмай дээрэ СССР-эй эгээл хурдан хүнүүдэй урилдаан болохонь гэжэ радиорупорнууд зарлана. Улаан талмайе хушаһан ногоон ковер хэдэн минутын турша соо спортивна талмай болон үзэгдэнэ. Эрэшүүл ба эхэнэрнүүд 100 метртэ урилдана. Тэрээндэ СССР-эй рекордсменүүд—динамовецууд Каракулов ба Евгения Сыченева гэгшэд түрүүлжэ гарана. Шведскэ эстафетэнүүдэй болоходо, «Соведүүдэй дали» гэжэ обществын эхэнэрнүүдэй команда, мүн «Динамын» эрэшүүлэй команда илажа гарана. Тэрээн соо «дунда зэргын дистанциин король», ороной рекордсмен Александр Пугашевский гэгшэ наадалсаһан байна.

16 союзна республикануудай физкультурна делегацинуудай парадна марш хэдаа советскэ арадуудай эб найрамдалайнь, Эсэгэ орондоо, Ленин—Сталинай партида тэдэнэй хизаарлашагүй үнэн сэхэ байһанайнь эли тодо демонстраци болоһон байна. Делегаци бүхэн өөрынгөө наадаание харуулжа дүүргээд, мавзолей тээшэ ошоно. Физкультурнигууд агуухэ вождь ба багша, манай илалтые үүсхэгшэ, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталиние амаршалһан байха юм. СССР-эй бүхы үндэһэ яһатанай хэлэн дээрэ дуулдаһан эдэ амаршалганууд социалистическэ державын сэрэгэй ба ажалай илалтануудтай нягта холбоотой байһан агуухэ Сталинда манай ороной бүхы республикануудай арад зоной халуун дуралалынь элирхэйлнэ.

Түгэсхэл дээрэ бүхы 16 республикануудай физкультурна делегацинууд мавзолейн урда шагсаад, Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимные дуулана.

* * *

Физкультурнигуудай Бүхэсоюзна парад манай спортивна залуу үетэниие бүхы талааранъ харуулһан мартагдашагүй арадай һайндэр болобо. Энэ парад барагдашагүй олон хүн зонтой байһан манай Эхэ ороной хүсэн шадалай айхабтар ехэ демонстраци болоһон байна. Советскэ арад зоной героическа уг заншалнуудаар хүмүүжүүлэгдэжэ, Ленин—Сталинай агуухэ үзэл сурталнуудта үнэн сэхэ байһан манай физкультурна залуу үетэн хүгжэлтэ бахараатын агуухэ ажал хэхээр бэлэн, тэрэ хэдаа өөрынгөө түрэл ороние хамгаалхын тула хэзээшье бодохоор бэлэн байна. (ТАСС).

## Армиин генерал Эйзенхауэр Москваһаа мордобо

Августын 15-да, Армиин генерал Дуайт Д. Эйзенхауэр болон тэрэниие үдэшэһэн хүнүүд самолёдоор Москваһаа ниидэбэд. Тэдэнээр хамта түс самолёдтонь һуужа Советскэ Союзай Маршал Т. К. Жуков ниидэлсэбэ.

Центральна аэродром дээрэ Генеральна Штабай Начальник Армиин Генерал А. И. Антонов, авиациин Маршал Ф. Я. Фалалеев, генерал-лейтенант Н. В. Славин, Москва городой комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, Оборонын Наркомадай Гадаадын Харилсаанай таһагай начальник генерал-майор М. П. Кутузов ба Оборонын Наркомадай бусад харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд тэдэниие мордохуулбад.

Мүн Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн Сайд г-н А. В. Гарриман, СССР-тэхи Американска Сэрэгэй Миссиие Толгойлогшо генерал-майор Джон Р. Дин, СССР-тэхи Английска Сэрэгэй Миссиие Толгойлогшо генерал-лейтенант Гаммель ба бусад ниидэгшэдые мордохуулалсабад.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй һахюул жагсаагдаһан ба Америкын Холбоото Штадуудай ба СССР-эй гүрэнэй гимнэнүүд дуулагдаһан байна. Аэродром американска ба советскэ тугуудаар гоёогдоһон байба.

Хүндэлэлэй һахюулай рапорт абаад, армиин генерал Эйзенхауэр радиогоор богонихон үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

* * *

ЛЕНИНГРАД, августын 15. (ТАСС). Мүнөөдэр Ленинградта Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков ба американска армиин генерал Дуайт Д. Эйзенхауэр гэгшэд Москваһаа самолёдоор ниидэжэ ерэбэд. Генерал-лейтенант Люшьес Д. Клей, бригадна генерал Томас Д. Дэвис ба генерал Эйзенхауэрэй хүбүүн—лейтенант Джон С. Эйзенхауэр гэгшэд генерал Эйзенхауэрые үдэшэжэ ябанад.

Ерэгшэдые аэродром дээрэ Советскэ Союзай Маршал Л. А. Говоров, Ленинградай Горсоведэй Исполкомой Түрүүлэгшэ П. С. Попков, Леноблсоведэй Исполкомой Түрүүлэгшэ Н. В. Соловьев ба бусад угтаһан байна.

Айлшадые угтахын тула хүндэлэлэй һахюул жагсаагдаһан ба США болон СССР-эй гүрэнэй гимнэнүүд дуулагдаһан байна. Аэродром болбол Американска ба Советскэ Союзай тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

Армиин генерал Эйзенхауэр Маршал Г. К. Жуковтай хамта хэдэн саг соо суг хамта ябажа городой үзэсхэлэн һайхан газарнуудые хараба.

Үдэрынь Советскэ Союзай Маршал Л. А. Говоров айлшадай хүндэдэ завтрак үгэбэ. Түс завтрак эбтэй дулаан байдалда үнгэрбэ.

Генерал Эйзенхауэр болон тэрэниие үдэшэгшэ нүхэдүүд тэрэ үдэртөө Ленинградһаа Берлин ниидэбэд. Мүн энэ самолёт соо Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков Берлин ниидэлсэбэ.

Мордогшодые аэродром дээрэ Маршал Л. А. Говоров, П. С. Попков, Н. Г. Соловьев ба бусад үдэшэбэд. США-гай ба СССР-эй гүрэнэй гимнэнүүд дүүргэгдэбэ. Үдэшэлгэн дээрэ хүндэлэлэй һахюул жагсаагдаба.

Ниидэхынгээ урда тээ армиин генерал Дуайт Д. Эйзенхауэр ТАСС-эй корреспондентдэ иигэжэ мэдүүлбэ:

Иимэ богонихон саг соо Ленинградта тогтоһондоо би ехэтэ халаглаха байнаб. Би энэ город тухай тон олые дуулагша һэм, теэд мүнөө харагша үзэгшэмни тэдэ дуулдагһаамни холо үлүү тодо ба хүсэтэй байна. Энэ һайхан городто улам удаан болзороор дахин ерэхэ түрүүшын аргые би хэрэглэхэб. Налагай угтамжын болон халуун хүндэлэлэйтнай түлөө ленинградайхидтэ баясхалан хүргэнэб!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

## УКАЗ

### Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

**Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР**

1. ПАНАФИДИНА Степанида Матвеевнае—Зэдын аймагай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

**Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР**

1. ОШУРКОВА Евдокия Прокопьевнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
2. ПЛЮСНИНА Елена Прокопьевнае—Зэдын аймагай Вуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ПАШИНСКАЯ Аграфена Афанасьевнае—Зэдын аймагай Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ЯКИМОВА Анна Петровнае—Зэдын аймагай Щекиново тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

**Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР**

1. АБРАМОВА Пелагея Григорьевнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
2. БРИКОВА Александра Корниловнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ВЕРШИНИНА Мария Корниловнае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. КОРНЕВА Мария Михайловнае—Зэдын аймагай Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. КОРНЕВА Ефросинья Филипповнае—Зэдын аймагай Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ПОТЫЛЬЦИНА Анна Степановнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ПОБОКОВА Агния Филиппов-
нае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. ПЛЮСНИНА Лидия Васильевнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. ХАЙДУКОВА Матрёна Галлактионовнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
10. ХАНДУКОВА Алефтина Матвеевнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
11. ХРЕБТОВА Елизавета Ивановнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
12. ЮГОВА Августа Елизаровнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

**Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР**

1. БУРЛАКОВА Капиталина Иннокентьевнае—Зэдын аймагай, «Красный партизан» колхозой колхозница.
2. ЕЛИЗОВА Елена Ивановнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
3. ПЛЮСНИНА Анна Алексеевнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ПОПОВА Фёкла Ивановнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ПОБОКОВА Ликанида Яковлевнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
6. ПАШИНСКАЯ Евдокия Ермолаевнае—Зэдын аймагай Елотуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ПОБОКОВА Аксинья Корниловнае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. СТРЯПУНИНА Анна Савишнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. ТАТАРНИКОВА Мария Степановнае—Зэдын аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
10. ЯКИМОВА Ольга Александровнае—Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **М. ЧУВЬЮРОВ.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июлиин 2.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

## УКАЗ

### Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

**Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР**

1. ВАСИЛЬЕВА Ксения Сергеевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

**Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР**

1. ИГУМНОВА Агния Сергеевнае—Кяхтын аймагай Чикой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ИГУМНОВА Мария Игнатьевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. КАЗАКОВА Анастасия Андреевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. МАКСИМОВА Ефросинья Ивановнае—Кяхтын аймагай Чикой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ОСЕЕВА Пелагея Перфильевнае—Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. РУСАКОВА Глафира Инякентьевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

**Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР**

1. ЖИГМЫТОВА Бальжит Цыбиковнае—Кяхтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. КАЗАКОВА Наталья Ефремовнае—Кяхтын аймагай НКВД-гэй ОШОСДорой хүдэлмэришэн.
3. КРАСНОЯРОВА Елена Марковнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. МУХАМЕТЗЯНОВА Гализа Хусаевнае—Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. МИЛЮШИНА Василиса Прокопьевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. НАМСАРАЕВА Ханда Бадматаровнае—Кяхтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ТОМСОН Вера Васильевнае—Кяхтын аймагай Чикойн заводой хүдэлмэришэн.
8. ФЕДОСЕЕВА Апполинария Прокопьевнае—Кяхтын аймагай НКВД-гэй ОШОСДорой хүдэлмэришэн.
9. ЧЕКИНА Пелагея Николаевнае—Кяхтын аймагай Чикой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

**Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР**

1. БУРУНОВА Дулма Очировнае—Кяхтын аймагай «Большевик» колхозой колхозница.
2. ВАСИЛЬЕВА Анна Григорьевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ЗУБАКИНА Аграфена Иннокентьевнае—Кяхтын аймагай геолого-разведочна партиин хүдэлмэришэн.
4. КРАСНОЯРОВА Ефросинья Александровнае—Кяхтын аймагай «Киран» курортын хүдэлмэришэн.
5. НЕМЧИНОВА Таисья Георгиевнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. РАДНАТАРОВА Дулгар Бимбаевнае—Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ТУБАНОВА Дулма Чагдуровнае—Кяхтын аймагай Усть-Киранай сельпогой хүдэлмэришэн.
8. ФЕДОСЕЕВА Акулина Ивановнае—Кяхтын аймагай НКВД-гэй ОШОСДорой хүдэлмэришэн.
9. ЮЗМУМЕТОВА Кашифые—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **М. ЧУВЬЮРОВ.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июлиин 3.

## СССР болбол Болгаритай дипломатическа харилсаануудаа һэргээбэ

Августын 14-дэ Болгаридахи Союзна Хяналтын Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо генерал-полковник С. С. Бирюзов гэгшэ Советскэ Правительствын даалгабараар Болгариин Премьер-Министр г-н Кимон Георгиевтэ Советскэ Правительство болбол Болгаритай дипломатическа харилсаануудаа һэргээхэ гэжэ шиидхэбэн ба элшэн түлөөлэгшэдөө андалдан абалсаха гэжэ дурадхаһан тухай мэдүүлгэ хэбэ.

Болгари хэдаа 1944 оной сентябриин 9-һөө абаад Германида эсэргүү дайнда Нэгэдэмэл Нацануудай талада эдибхитэйгээр хабаадалсаһан ба болгарска арад зон өөрынгөө тэмсэлээр Германиие бута сохихо хэрэгтэ хубитаяа оруулһан дээрэһээнь, мүн тэрэшэлэн түр зуура эбтээ орохо тухай хэлэлгээр тэрээндэ даалгагдаһан уялгануудаа Болгариин үнэн сэхээр гүйсэдхэжэ байһан ябадалые тоожо, СССР-эй Правительство болбол Болгаритай дипломатическа харилсаануудаа һэргээхээр шиидхэбэ гэжэ түс мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Болгарска Правительство болбол Советскэ Правительствын заагдаһан мэдүүлгые дуратайгаар хүлеэн абажа, өөрынгөө дүүрэн зүбшөөлые мэдүүлбэ.

### ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ ТРУМЭНЭЙ ХЭҺЭН МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН, августын 14. (ТАСС). Пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, японтон капитуляци хэхэ тухай союзна условинуудые абаба гэжэ президент Трумэн соносхобо.

«Мүнөөдэр хахад үдэрһөө хойшо би японско правительствын эльгээһэн бэшэг абабаб, гэжэ Трумэн хэлэбэ, энэ бэшэг хэдаа августын 11-дэ тэрэ правительстводо гүрэнэй секретариин ябуулһан бэшэгтэ харюу болоно. Энэ харюу болбол Японии үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэхэ ябадалые тодорхойлһон Потсдамска Декларациие гүйсэд абаһан ябадал мүн болоно гэжэ би тоолонob. Али болохо түргэнөөр капитуляциин условинуудта хуули ёһоор гар табихын тулада мүнөө үедэ ябуулга хэжэ байгаа хэмжээ ябуулганууды тодорхойлхо ямаршье юумэн энэ харюу соонь үгы байна. Генерал Макартур гэгшэ Япониин капитуляциие хүлеэн абаха верховно союзна командалагшаар томилогдобо. Англи, Росси ба Хитад үнэлэр тушаалтай офицернүүдээрээ түлөөлэгдэхэ байна».

Трумэн болбол советскэ, английска, китайска ба американска правительствонуудта ябуулагдаһан японско правительствын нотын текстые тунхаглаба. Армида татагдаха хүнүүдэй тоо һара бүхэндэ 80 мянгаһаа 50 мянга хүртэр хороогдохо байна гэжэ соносхобо. Гансал 26 наһанһаа залуу хүнүүд таталгада хабаадаха юм.

### ТРУМЭН НҮХЭР В. В. КУЗНЕЦОВТОЙ УУЛЗАБА

ВАШИНГТОН, августын 14. (ТАСС). Советскэ профсоюзуудай США-да ошоод байһан делегациин толгой нүхэр В. В. Кузнецов үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессын түрүүлэгшэ Мэрре гэгшэтэй хамта Президент Трумэнтэй Сагаан Байшан соо уулзаба.

### ЯПОНСКО ПРАВИТЕЛЬСТВО ТУШААЛҺАА ГАРАБА

ЧУНЦИН, августын 15. (ТАСС). Домей Цусин гэжэ японско агентствын дамжуулһанай ёһоор, августын 15-ай 15 час 20 минутада премьер-министр Судзуки гэгшэ кабинедтэйгээ хамта дүүрэн составаараа тушаалһаа гараба. Судзукиин кабинет болбол Потсдамска Декларациие Япониин абаһантай дашрамдуулан гараһан шэнэ оршон байдал хэдаа кабинедые һэлгэхэ ябадалые эриһэн дээрэһээ тушаалһаа гарахаар шиидэбэ гэжэ түс агентствын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

### ЯПОНИИН СЭРЭГЭЙ МИНИСТР БЭЕЭ ХОРЛОЖО ҮХЭБЭ

ТОКИО, августын 15. (ТАСС). Сэрэгэй министр Корреника Анами гэгшэ үсэгэлдэр һүни албанайнгаа газарта бэеэ хорложо үхэбэ гэжэ Домей Цусин агентство дамжуулна.

### МИХАЙЛОВИЧЫН БАНДЫН 7 ТОЛГОЙНОР СААЗАЛАГДАБА

БЕЛГРАД, августын 15. (ТАСС). Үсэгэлдэр хахад үдэрһөө һүүлээр Михайловичын бандын 7 толгойнорые саазалха гэһэн приговор гүйсэдхэгдэбэ гэжэ белградска радио мэдээсэбэ.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80, зам. ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03 писем и переводов —6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Ч—00421.

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.

Тираж 5.500